

Από Βοίβ. Βαυβαίου

Αρχ. Ομήρις
Μεγαλία

ΣΧΕΔΙΟ ΟΜΙΛΙΑΣ

14-15 Νοεμβρίου '97

ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΑ ΓΕΝΙΑ

Συντρόφισσες, σύντροφοι,

Το ΠΑΣΟΚ πραγματώνει ένα μεγάλο έργο, τον εκσυγχρονισμό της κοινωνίας.

Ο εκσυγχρονισμός της ελληνικής κοινωνίας είναι μια ανάγκη που προκύπτει από την ίδια την πραγματικότητα, ένα αίτημα που διατυπώνεται από όλους εκείνους που ασφυκτιούν από την έλλειψη ευκαιριών, που αγανακτούν με τις δυσχερείς συνθήκες ζωής, που παρεμποδίζονται να καλλιεργήσουν τα ενδιαφέροντά τους και να δράσουν δημιουργικά.

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Πολλοί έχουν μιλήσει για το τέλος της πολιτικής. Ο εκσυγχρονισμός εμφανίζεται έτσι ως μια ουδέτερη διαδικασία. Όμως ο

εκσυγχρονισμός που εμείς κάνουμε πράξη, απέχει έτη φωτός από ένα τέτοιο τεχνοκρατικό και άχρωμο πρόγραμμα.

Ο εκσυγχρονισμός της ελληνικής κοινωνίας δεν αρκείται μόνο σε μέτρα διορθωτικά ή διαχειριστικά. Η κρισιμότητα των προβλημάτων είναι τέτοια που απαιτεί διαρθρωτικές παρεμβάσεις και διαρκείς ρήξεις. Και αυτές οι παρεμβάσεις, αυτές οι ρήξεις απορρέουν από ψύχραιμη πολιτική ανάλυση και έχουν πολιτικούς στόχους. Η εξασφάλιση ίσων ευκαιριών και υλικών ευχερειών για όλους τους πολίτες, η εξασφάλιση ικανοποιητικών συνθηκών υγείας, η δημιουργία του κοινωνικού ιστού ασφάλειας - για να σταθώ μόνο σε μερικούς - είναι τέτοιοι στόχοι.

1. Συντρόφισσες, σύντροφοι,

Η επιτακτική ανάγκη εκσυγχρονισμού της ελληνικής κοινωνίας είναι εκείνη που δημιουργεί την υποχρέωσή μας να στραφούμε στους νέους, όχι μόνο να ασχοληθούμε σοβαρά με τα προβλήματά τους αλλά και να ακούσουμε προσεκτικά αυτά που έχουν οι ίδιοι να πούν.

Γιατί εμείς δεν ακροαζόμαστε την αγωνία και τις ανησυχίες των νέων επειδή ο ενθουσιασμός ή η αιρετική τους διάθεση μπορεί να

αναταράξει μια βαλτωμένη δημόσια ζωή. Οι λόγοι που στρεφόμαστε στους νέους ανθρώπους είναι πολύ βαθύτεροι.

Ο εκσυγχρονισμός εμπνέεται και αντλεί δύναμη από την ίδια την κοινωνία - και μάλιστα από τα πιο ζωντανά τμήματά της, απελευθερώνει και καλλιεργεί τις δημιουργικές τους δυνάμεις. Και από πολλές απόψεις οι νέοι άνθρωποι συγκαταλέγονται στα ζωντανά αυτά τμήματα.

Οι νέοι είναι αυτοί είναι που πρώτοι αντιδρούν στις αγκυλώσεις μιας κοινωνίας καχεκτικής και αναχρονιστικής, μιας κοινωνίας που ωθεί τους ανθρώπους στην εξατομίκευση και την αδράνεια.

Οι νέοι είναι αυτοί είναι που με την περιφρόνηση που επιδεικνύουν στον κομματικό λόγο κάνουν επιτακτική την ανάγκη να επαναπροσδιοριστεί η σχέση της πολιτικής με τη ζωή, την καθημερινότητα, τις αξίες.

Οι νέοι είναι τα πρώτα θύματα της οικονομικής κρίσης και της γενικότερης ανασφάλειας που αυτή δημιουργεί: μια σοσιαλιστική κυβέρνηση, μια κυβέρνηση που πιστεύει έμπρακτα στην κοινωνική δικαιοσύνη, στέκεται στο πλευρό όσων θίγονται περισσότερο από την οικονομική κρίση.

Οι νέοι είναι αυτοί τους οποίους αφορούν πολλές πολιτικές αποφάσεις του σήμερα - κάτι που κατά κανόνα οι διαχειριστικές ή οι

συντεχνιακές νοοτροπίες παραγνωρίζουν: μια κυβέρνηση ευαίσθητη στην αλληλεγγύη μεταξύ των γενεών, δεν αγνοεί εκείνους που θα κληθούν να αναλάβουν τις ευθύνες του αύριο - ακόμη και αν δεν διαθέτουν σήμερα φωνή και ισχύ.

3. Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Ολοι συμφωνούν ότι οι νέοι του λυκόφωτος του 20ου αιώνα διαφέρουν από τους νέους του 70 ή του 80. Πολλοί έχουν βιαστεί να μιλήσουν για γενιά χωρίς ιδανικά, για νέους χωρίς συμμετοχή στα κοινά, για νέους με ενδιαφέρον μόνο για τις ατομικές απολαύσεις.

Ποιά είναι όμως η ιδιαίτερη φυσιογνωμία της σημερινής νέας γενιάς;

Το πρώτο χαρακτηριστικό της νέας γενιάς είναι η απόρριψη των συμβατικού πολιτικού λόγου. Και εδώ η αυτοκριτική είναι το ελάχιστο που μπορούμε να κάνουμε: ποιούς νέους ανθρώπους μπορεί να αγγίξει ένας κενός περιεχομένου λόγος ή οι μεγαλόστομες εξαγγελίες;

Από την άλλη, δεν χρειάζονταν οι πρόσφατες έρευνες για να βεβαιωθούμε ότι στη μεγάλη τους πλειοψηφία οι νέοι δεν αδιαφορούν εν γένει για τα κοινά, αλλά μόνο για μια συγκεκριμένη εκδοχή τους,

εκείνη που έχει ταυτισθεί με τα κόμματα. Οι νέοι είναι ανοικτοί σε όσες πολιτικές προτάσεις δεν αναπαράγουν τις αρνητικές ιδιότητες της παραδοσιακής πολιτικής, σε όσες προτάσεις δεν αποβλέπουν να τους χειραγωγήσουν ή να τους χρησιμοποιήσουν, σε όσες προτάσεις λαμβάνουν υπόψη την κοινωνικότητα και τον αλτρουισμό τους.

Μπορούμε να αξιοποιήσουμε αυτή τη διαθεσιμότητα των νέων, να αντλήσουμε ιδέες απ' αυτήν, να στηριχτούμε πάνω της για να προωθήσουμε νέες μορφές αλληλεγγύης.

Δεύτερο κοινό χαρακτηριστικό των νέων είναι η ανασφάλεια που δημιουργούν οι ιδιαίτερα απαιτητικές συνθήκες και η συνεχής πίεση της σύγχρονης ζωής. Και αυτό όχι μόνο επειδή ακόμα δεν έχει ξεκαθαρίσει η εικόνα του κόσμου στον 21ο αιώνα. Κυρίως επειδή στη διαφαινόμενη νέα εποχή η ρευστότητα και η αβεβαιότητα αποτελούν

4. Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό ότι εδώ και μερικά χρόνια οι ιδέες μας βρίσκουν θετική - και μάλιστα περισσότερη από ποτέ - ανταπόκριση σε ευρέα στρώματα της νεολαίας. Αυτή η τάση πιστοποιήθηκε στις τελευταίες εκλογές αλλά και σε πρόσφατες σφυγμομετρήσεις. Από την άποψη αυτή η συγκυρία ευνοεί την παράταξή μας: υπάρχουν οι αντικειμενικές προϋποθέσεις για να διαμορφωθεί μια νέα, στενή και μόνιμη σχέση ανάμεσα στο ΠΑΣΟΚ και τους νέους.

Η Νέα Δημοκρατία εξακολουθεί να παραπαίει ανάμεσα σε έναν άκρατο νεοφιλευθερισμό και σε έναν κρατικιστικό λαϊκισμό. Συγχρόνως όσο υποχωρούν ο ατομικισμός και η αδιαφορία για τα κοινά που κυριαρχούσαν κατά τη δεκαετία του 80, οι δυνατότητες παρέμβασής της στον χώρο της νεολαίας αδυνατίζουν ακόμα περισσότερο. Το ΚΚΕ, όντας προσκολλημένο σε απολιθωμένες και αυταρχικές αντιλήψεις, δεν είναι σε θέση να εμπνεύσει θετικά τους νέους.

Από την άλλη πλευρά, η μέχρι τώρα πορεία του ΠΑΣΟΚ και της Κυβέρνησης αποτελούν πόλους έλξης για πλατιά στρώματα της νέας γενιάς.

Η ειλικρίνεια, ο ρεαλισμός, η περιφρόνηση του πολιτικού κόστους, η απόρριψη του αυταρχισμού διαμορφώνουν ευνοϊκούς όρους για την αναστροφή του αρνητικού κλίματος για την επίσημη πολιτική.

Αλλά και η πολιτική φυσιογνωμία του ΠΑΣΟΚ, οι αρχές της ισότητας, της κοινωνικής αλληλεγγύης, της δημοκρατίας, βρίσκονται κοντά στις αξίες και τις επιδιώξεις των σημερινών νέων.

Τέλος η θετική εικόνα της Κυβέρνησης ενισχύεται και από το έργο που πραγματώνεται ήδη. Δεν θα απαριθμήσω το σημαντικό έργο που επιτελείται ήδη. Αναφέρω μερικά σημαντικά παραδείγματα: σχεδιάσθηκε και υλοποιείται η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, μια μεταρρύθμιση που αγκαλιάζει όλες τις βαθμίδες της παιδείας και

ανοίγει νέους ορίζοντες στους νέους. Ρυθμίστηκε η στρατιωτική θητεία με τρόπο που ικανοποιεί τα χρόνια αιτήματα πολλών νέων. Υλοποιούνται προγράμματα κατάρτισης που εφοδιάζουν τους νέους με δεξιότητες απαραίτητες στη σύγχρονη εποχή. Θεσπίστηκαν μέτρα για ειδικές κατηγορίες νέων (π.χ. τους νέους αγρότες).

Ομως στο σημείο αυτό χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή. Η εμπιστοσύνη που δείχνουν πολλοί νέοι στο ΠΑΣΟΚ δεν πρέπει να θεωρείται δεδομένη.

Αντίθετα μάλιστα!

Από τη μία πλευρά, η εμπιστοσύνη αυτή μπορεί να κλονιστεί όσο οι κυβερνητικές πρωτοβουλίες απλώς λύνουν βραχυπρόθεσμα τα τρέχοντα προβλήματα, όσο δεν έχουμε κεντρικό και μακρόπνοο σχεδιασμό για τα θέματα της νέας γενιάς, όσο οι ποικίλες δράσεις αναπτύσσονται ερήμην των νέων, όσο η ανασφάλεια για το παρόν ή το μέλλον διαιωνίζεται, όσο οι νέοι δεν έχουν ορατά δείγματα αλλαγής στην καθημερινή τους ζωή.

Από την άλλη, μπορεί να τεθεί σε κίνδυνο ανά πάσα στιγμή από διάφορες ενέργειες που θεωρούνται ως αντιλαϊκές.

Και αν σε αυτά προστεθεί η αναπόφευκτη φθορά από την άσκηση της εξουσίας, η προνομιακή σχέση που τείνει να διαμορφωθεί μεταξύ του ΠΑΣΟΚ και των νέων περιέχει το ενδεχόμενο να διαρραγεί.

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Χρειάζεται μια γενναία πρωτοβουλία από όλους μας.

Μια πρωτοβουλία που να στηρίζεται και να απευθύνεται στη μεγάλη πλειοψηφία της νέας γενιάς, χωρίς όμως να αγνοεί εκείνους τους νέους που αγγίζουν το κοινωνικό περιθώριο.

Μια πρωτοβουλία που να απαντά στις αξιώσεις και τις προκλήσεις που οι νέοι άνθρωποι θέτουν, να αξιοποιεί τις ευαισθησίες και τη διαθεσιμότητά τους, να σέβεται την αυτονομία τους.

Μια πρωτοβουλία που να πείθει τους νέους ότι το ενδιαφέρον μας είναι σταθερό και ειλικρινές.

Είναι συνεπώς αναγκαία **μια ολοκληρωμένη πολιτική για τη νέα γενιά** που

- να εξασφαλίζει περισσότερες ευκαιρίες και ευχέρειες σε όλους τους νέους
- να αναδεικνύει τη νεανική συνιστώσα στη δημόσια ζωή
- να αίρει τα εμπόδια που δεν επιτρέπουν στη φωνή των νέων να ακουστεί
- να συναρθρώνει τις διάφορες δράσεις σε ένα σύνολο με αρχές, στόχους, πεδία παρέμβασης και ιεραρχήσεις,

- να έχει διάρκεια, ρυθμό, κορυφώσεις.

Είναι αναγκαία **μια ολοκληρωμένη πολιτική για τους νέους.**

Και η πολιτική αυτή χρειάζεται τώρα. Κάθε καθυστέρηση πολλαπλασιάζει τα προβλήματα.

5. Συντροφισσες και σύντροφοι,

Εάν το στοίχημα που τίθεται είναι να καλύψουμε τις ανάγκες και τις αγωνίες των νέων στο σύνολό τους - και όχι μόνο εκείνων που κινούνται στο περιθώριο ή έχουν εκφρασμένες πολιτικές, οικολογικές ή καλλιτεχνικές ευαισθησίες, η Ολοκληρωμένη Πολιτική για τους Νέους θα πρέπει να αναπτυχθεί σε δύο επίπεδα, και κατά μήκος όλου του έργου της Κυβέρνησης (και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης) και στις ειδικές δράσεις του αρμόδιου φορέα, της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς.

Πρώτον θα πρέπει να αναδειχθεί η νεανική διάσταση όλων ή των κυριότερων πρωτοβουλιών και δράσεων της Κυβέρνησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Η πολιτική για τους νέους είναι υπόθεση όλης της Κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ και παράγεται και υλοποιείται στα επιμέρους Υπουργεία ή στους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Αναλαμβάνονται συγκεκριμένες πρωτοβουλίες σε κεντρικά πεδία της κυβερνητικής δράσης, όπως είναι η οικονομία (επιχειρηματικότητα, ανεργία), η κοινωνική πρόνοια, η θητεία ... Εδώ χρειάζεται η ενεργοποίηση του καθ' ύλην αρμοδίου φορέα σε συνεργασία με άλλους φορείς. Μόνο μέσα από μια τέτοια συνθετική προσέγγιση μπορεί να υπάρξουν γρήγορα αποτελέσματα και η πολιτική να είναι αναγνωρίσιμη.

Ενδεικτικά αναφέρω πρωτοβουλίες στους εξής τομείς, πρωτοβουλίες που ήδη σχεδιάζονται ή και υλοποιούνται, αλλά απαιτούν μεγαλύτερο συντονισμό και ταχύτερους ρυθμούς:

α) Νέα ζευγάρια

- Οικογενειακός σύμβουλος για νέους γονείς και μονογονεϊκές οικογένειες στο πλαίσιο της τοπικής αυτοδιοίκησης
- Ενίσχυση των ενδοοικογενειακών μορφών αρωγής της εργαζόμενης μητέρας
- Ενίσχυση της προγεννητικής και της περιγεννητικής φροντίδας

β) Νεανική επιχειρηματικότητα

Η Ελλάδα είναι σήμερα η πρώτη χώρα στην Ευρώπη από την άποψη του ποσοστού αυτοαπασχόλησης (περίπου 51% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού).

- Δημιουργία ενός πανελλήνιου δικτύου Θυρίδων Επιχειρηματικότητας, όπου ομάδες επαγγελματιών υποδέχονται και υποστηρίζουν με συμβουλές, επαγγελματικό προσανατολισμό, επιχειρηματικό σχεδιασμό, καθοδήγηση στο χρηματοπιστωτικό σύστημα και επαγγελματική κατάρτιση τους μελλοντικούς δημιουργούς επιχειρήσεων.
- Προγράμματα χρηματοδότησης αυτοαπασχολούμενων νέων: σε συνεργασία με τράπεζες και άλλους φορείς του χρηματοπιστωτικού τομέα εξετάζεται η εισαγωγή ευέλικτων χρηματοδοτικών προγραμμάτων σε συνδυασμό με την συστηματική παροχή συμβουλών για την υποστήριξη νέων επιχειρήσεων που δημιουργούνται από νέους. Στο ίδιο πλαίσιο, εξετάζεται η θέσπιση κινήτρων για την δημιουργία δικτύων συνεργασίας, κάθετων δικτύων και συμπράξεων επιχειρήσεων.

γ) Στρατιωτική θητεία

- Εκστρατεία καταπολέμησης του αναλφαβητισμού κατά τη διάρκεια της θητείας
- Θεσμοθέτηση και ανάπτυξη του αθλητισμού κατά τη διάρκεια της θητείας
- Εκστρατεία ενημέρωσης στον στρατό για τα ναρκωτικά και το aids

Δεύτερον , πέρα από τη διατομεακή πολιτική υλοποιούνται και οι ειδικές πρωτοβουλίες της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς. Οι πρωτοβουλίες αυτές αναπτύσσονται σε τέσσερις άξονες:

α) Πληροφόρηση

- Δημιουργία πανελλήνιου συστήματος πληροφόρησης των νέων για θέματα που τούς ενδιαφέρουν. Τα πρώτα Κέντρα Πληροφόρησης Νέων εγκαινιάστηκαν την προηγούμενη εβδομάδα.

β) Συμμετοχή

- Ίδρυση χαλαρών Δικτύων Οργανώσεων Νέων με συγγενείς θεματικές (π.χ. περιβαλλοντικές οργανώσεις, πολιτιστικές, δημοτικά συμβούλια νέων κλπ.)
- Μητρώο οργανώσεων
- Εθνικό Συμβούλιο Νέων

γ) Ελεύθερος χρόνος

- Οικονομική και οργανωτική υποστήριξη πρωτοβουλιών των νέων, Ενίσχυση εξωσχολικών δραστηριοτήτων στο σχολείο (Πανελλήνιοι μαθητικοί αγώνες θεάτρου και εικαστικών τεχνών, Κινητή Βιβλιοθήκη, Υιοθεσία, προστασία και διαχείριση οικολογικά ευαίσθητων περιοχών από μαθητικές κοινότητες στο πλαίσιο της